

DET KONGELIGE
HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENT

Statsråden

Stortingets president
Stortinget
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref
18/3276-

Dato
14. september 2021

Spørsmål nr 2912 til skriftlig besvarelse – regulering av takster for tannbehandling 2014-2021

Jeg viser til brev fra Stortingets president mottatt 31. august 2021 med spørsmål nr. 2912 fra representanten Tellef Inge Mørland:

Kan statsråden gi en oversikt over hvordan satsene for stønad til tannbehandling har blitt regulert år for år i perioden 2014-2021, hvor mye staten samlet har spart på denne underreguleringen, samt hvilke andre kutt i ulike stønadsordninger innen tannhelse som har bidratt til innsparinger på statsbudsjettet?

Begrunnelse:

Helseministeren gav i sitt svar på skriftlig spørsmål dokument nr. 15:2026 (2017-2018), en god oversikt over regjeringens innsparinger og kutt innen tannhelsebehandling i perioden 2014-2018. Med utgangspunkt i svaret på dette skriftlige spørsmål bes det om en oppdatert oversikt frem til og med 2021, der man legger til grunn reelle årlige besparelser og ikke bare budsjetterte beløp.

Svar:

De siste årene har det vært en vekst i folketrygdens utbetaling av stønad til tannbehandling. Dette selv om det er foretatt innsparinger i takster for tannbehandling. Fra 2013 til 2019 økte utbetalingene med 348 mill. kroner (19 pst.), fra 1 876 mill. kroner til 2 224 mill. kroner. Deretter gikk utgiftene ned med 190 mill. kroner i 2020 som følge av lav aktivitet i pandemens første år, til 2034 mill. kroner.

Prisveksten (KPI) i perioden 2013-2020 lå på omkring 17 prosent.

Folketrygdens stønad til tannbehandling er en overslagsbevilgning, og utgiftene er et resultat av flere faktorer. En viktig faktor er etterspørselsvekst, som kan ha sin årsak både i befolkningsvekst og i volumøkning i etterspørselen. Økt tilbud, for eksempel ved etablering av flere tannleger, kan også bidra til volumøkning. Stønad til tannbehandling utbetales i henhold til regelverk i lov, forskrift og rundskriv. Det kan derfor være vekst i utbetalingene i et enkeltår selv om regjering og Storting har vedtatt innstramminger i vilkår/regelverk eller endringer i takstbeløp. I lys av dette har departementet ikke mulighet for å anslå faktisk effekt av enkelttiltak i budsjettet, slik representanten har bedt om.

Samlet oversikt

I tabell 1 gis en oversikt over alle prisjusteringer/underreguleringer og særskilte innsparings-tiltak i stønad til tannbehandling. Tabell 1 gir også en oversikt over alle styrkinger av tannhelseområdet som er finansiert ved omdisponeringer fra folketrygdstønad til tannbehandling for perioden 2014-2021.

	Underreguleringer /ikke prisjustert kap. 2711 post 72 Tannbehandling	Særskilte innsparingstiltak kap. 2711 post 72 Tannbehandling	SUM	Herav omdisp til kap 770	Herav omdisp til annet tannhelse	SUM omdisp fra folketrygd en kap. 2711 post 72
2014	0,0	30,0	30,0	30,0		30,0
2015	74,0	22,0	96,0	22,0		22,0
2016	67,0	25,8	92,8	25,8		25,8
2017	69,0	54,5	123,5	16,0	1,5	17,5
2018	25,0	53,4	78,4	10,0	3,0	13,0
2019	23,6	38,1	61,7	10,0		10,0
2020	22,0	67,5	89,5	15,0	2,0	17,0
2021	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
I ALT 2014-2020	281	291,3	571,9	128,8	6,5	135,3

Tabell 1. Underreguleringer og særskilte innsparingstiltak (takstendringer) i folketrygdens stønad til tannbehandling kap. 2711 post 72, samt omdisponeringer til tannhelseformål finansiert fra kap. 2711 post 72. Perioden 2014-2021.

I perioden 2014-2021 ble tannhelseområdet styrket med i alt 135 mill. kroner, finansiert av midler fra folketrygdens stønad til tannbehandling, jf. tabell 1. Samlede underreguleringer og innsparingstiltak summerte seg til 572 mill. i perioden 2014-2021.

Takster – årlige prisjusteringer og underregulering

Samlet for årene 2014-2021 utgjør underregulering (lavere prisjustering enn ordinær prisjustering) 281 mill. kroner på kap. 2711 post 72.

Takstene for stønad til tannbehandling er blitt regulert slik i budsjettene for årene 2014-2018:

- 2014: full prisjustering 3,5 pst
- 2015: ingen prisjustering, anslått underregulering 74 mill. kroner
- 2016: ingen prisjustering, anslått underregulering 67 mill. kroner
- 2017: ingen prisjustering, anslått underregulering 69 mill. kroner

- 2018: prisjustering 1,7 pst., underregulering 1,0 pst. tilsvarende 25,7 mill. kroner
- 2019: prisjustering 1,9 pst., underregulering 0,95 pst. tilsvarende 23,58 mill. kroner (feil opplysning i Prop. 1 S)
- 2020: prisjustering 2,2 pst., underregulering 1,0 pst. tilsvarende 22 mill. kroner
- 2021: full prisjustering 3,2 pst.

Særskilte innsparinger i takster

I tillegg til underregulering i perioden 2014-2020, som vist ovenfor i tabell 1, er det gjort følgende nedjusteringer i takster og presiseringer/avgrensninger i stønadsordninger:

- 2014 – innsparing 30 mill. kroner gjennom reduksjon i enkelttakster for behandlinger som Helsedirektoratet på faglig grunnlag anser å ha liten betydning for et funksjonelt tannsett, og gjennom innstramming i vilkårene for stønad til tannutviklingsforstyrrelser. Innsparingen ble omdisponert til å styrke prioriterte tiltak innen tannhelsefeltet under kapittel 770 *Tannhelsetjenester*.
- 2015 – innsparing 22 mill. kroner gjennom 1) nedjustering av takster for behandling av periodontitt og takster som benyttes ved tannbehandling som følge av erosjon/attrisjon (særskilt tannslitasje) og ved munntørrhet (11,6 mill.) og 2) redusert avsetning til Tannlegeforeningens sykehjelpsfond (10,6 mill.). Innsparingen ble omdisponert til å styrke prioriterte tiltak innen tannhelsefeltet under kapittel 770 *Tannhelsetjenester*.
- 2016 – innsparing 25,8 mill. kroner gjennom nedjustering av enkelttakster for tannbehandling innenfor diagnoser/lidelser med spesielt høy utgiftsvekst i 2014 og 2015. Dette gjaldt særskilt behandlinger som følge av erosjon/attrisjon og munntørrhet. Innsparingen ble omdisponert til å styrke prioriterte tiltak innen tannhelsefeltet under kapittel 770 *Tannhelsetjenester*.
- 2017 – innsparing 51 mill. kroner, hvorav 32 mill. kroner ved nedjustering av takster for behandlingskontroller ved tannregulering og 19 mill. kroner ved nedjustering av takster for tannbehandling ved tilstander hvor det har vært særskilt høy utgiftsvekst. Av innsparingsbeløpet ble 16 mill. kroner omdisponert til å styrke prioriterte tiltak innen tannhelsefeltet under kapittel 770 *Tannhelsetjenester*. De øvrige 35 mill. kroner ble omdisponert til andre formål.
- Dessuten i 2017 – innsparing 3,5 mill. kroner fra 1. juli ved nedjustering av takster for gipsmodeller mv. Av dette ble 1,5 mill. kroner omdisponert til kontrollvirksomhet i Helfo knyttet til tannlegenes innsending av refusjonskrav. Resterende 2 mill. kroner ble omdisponert til andre prioriterte formål på departementets budsjett.
- 2018 – innsparing 53,4 mill. kroner ved nedjustering av takster for implantater (6 mill. kroner) og takster for gipsmodeller (10,2 mill. kroner), presiseringer i regelverket/vilkårene for stønad etter forskriften § 1 pkt 14 (30 mill. kroner) og øvrig innsparing (7,2 mill. kroner). Av dette ble 10 mill. kroner omdisponert til å styrke prioriterte tiltak innen tannhelsefeltet under

kapittel 770 *Tannhelsetjenester*, og 3 mill. kroner omdisponert til Helfos kontrollvirksomhet. Øvrige midler ble omdisponert til andre prioriterte formål.

2019 - innsparing 38,1 mill. kroner, herav avvikling av takst 604 f innenfor tannregulering (25 mill. kroner) og reduksjon i generelle undersøkelsestakster (13,1 mill. kroner). Av innsparingen på 38,1 mill. kroner ble 10 mill. omdisponert til å styrke prioriterte tiltak innen tannhelsefeltet under kap. 770 *Tannhelsetjenester*, mens 28,1 mill. kroner ble omdisponert til andre formål.

2020 – innsparing 67,5 mill. kroner, herav innsparing på 50,5 mill. kroner knyttet til innstramning av vilkårene for stønad til tannregulering for pasienter med de minst alvorlige tilstandene (gruppe c) og nedjustering av enkelttakster (17 mill. kroner). I alt 15 mill. kroner ble omdisponert til å styrke prioriterte tiltak innen tannhelsefeltet på kap. 770, 2 mill. gikk til økt kontroll med tannhelseområdet i Helfo, mens 50,5 mill. kroner ble omdisponert til andre formål.

2021 – ingen særskilte innsparingstiltak

For perioden 2014-2021 utgjør særskilte innsparinger på folketrygdens stønadsordninger til tannbehandling ut over generell underregulering av takster til sammen 291 mill. kroner.

Styrkinger av tannhelseområdet finansiert ved omdisponeringer fra folketrygdstønad til tannbehandling for perioden 2014-2021

De formål/tiltak som er styrket under kapittel 770 *Tannhelsetjenester* er tiltak som i all hovedsak inngår i oppfølgingen av St.meld. nr. 35 (2006-2007) *Framtidas tannhelsetjenester* og Stortingets behandling av denne, jf. Innst. S. nr.155 (2007-2008).

Av omdisponeringen fra folketrygden på 135 mill. kroner i perioden 2014-2021, er det foretatt følgende styrkinger:

- 51 mill. kroner er gått til oppbygging av fylkeskommunenes tilbud til personer som har vært utsatt for tortur og/eller overgrep, og/eller som har stor angst for tannbehandling (odontofobi), jf. Stortingets anmodningsvedtak nr. 392, 7. mars 2008
- 7 mill. kroner til forsøksordning med tannhelsetjenester til pasienter på sykehus
- 35,3 mill. kroner til oppbygging av fagutvikling og forskningsvirksomhet ved fylkeskommunenes odontologiske kompetansesentre og til sentrenes fagstøtte til de offentlige tannklinikkerne i regionen
- 20 mill. kroner til spesialistutdanning av tannleger. Formålet er bedre geografisk fordeling av spesialister, bedre spesialistbehandling av personer med rettigheter etter tannhelsetjenesteloven og utdanning av spesialister med dobbeltkompetanse (både spesialist- og forskerutdanning)
- 15,5 mill. kroner til blant annet videreutdanning av tannpleiere, økt forskning knyttet til tannbehandlingsmaterialer, utredninger angående sosial ulikhet i tannhelse, kvalitetsutvikling i tannhelsetjenesten og utprøving av standard kodeverk for elektronisk pasientjournal i tannhelsetjenesten
- 6,5 mill. kroner til styrking av Helfos kontrollarbeid innen tannhelse

Til slutt gjør jeg oppmerksom på at mitt svar her er en oppdatert oversikt av mitt tidligere svar til representanten Mørland som gjaldt perioden 2014-2018, med enkelte endringer i omtalen av årene 2014-2018.

Med hilsen

A handwritten signature in blue ink that reads "Bent Høie". The signature is written in a cursive, flowing style.

Bent Høie